PRAVNI FAKULTET U ZAGREBU

1776 - 1996

knjiga prva

PRAVNI FAKULTET U ZAGREBU

I.

Prilozi za povijest Fakulteta

Sv. 1.

Prijatelju, kolegi i njegovu dunu

7.5.97.

Zagreb
Pravni fakultet
1996.

Nakladnik

Pravni fakultet u Zagrebu

Za nakladnika

Prof. dr. Jakša Barbić

Urednik

Prof. dr. Željko Pavić

Prevoditelj latinskih tekstova

Neven Jovanović

Lektorica

Branka Römer, prof.

Tisak

Sveučilišna tiskara d.o.o., Zagreb

ISBN 953-96673-4-8 (cjelina)

P R O S L O V

Kada je na današnji dan prije 220 godina počela nastava na Juridičkom fakultetu Kraljevske akademije znanosti u Zagrebu *(Facultas Iuridica Regiae Scientiarum Academiae)*, stvorena je institucija koja će do danas znakovito djelovati u javnom životu u Hrvatskoj. Dobrohotna odluka Marije Terezije *(benigna resolutio)* od 5. kolovoza 1776. njezin je osnivački akt. Tri mjeseca priprema bilo je dovoljno da se izaberu četiri prva profesora i da Fakultet otpočne s radom. U to doba ni slavni Pravni fakultet Sveučilišta u Beču nije imao više od pet profesora. Na Pravnom fakultetu Kraljevskog sveučilišta u Trnavi, koji se godinu dana kasnije zajedno sa Sveučilištem preselio u Budim, predavao se samo jedan predmet više nego u Zagrebu.[1] Bio je to početak stalne, nikad prekinute visokoškolske nastave prava u Hrvatskoj. Prije toga postojao je od 1769. u Varaždinu a od 1772. u Zagrebu Političko-kameralni studij na kojemu su se predavale političko-kameralne znanosti. Taj se studij nastankom Juridičkog fakulteta u nj uklopio.

Od 1850. do 1874. Fakultet djeluje kao Kraljevska pravoslovna akademija *(Regia Academia Iuris)* i jedino visoko učilište u Hrvatskoj, čime je omogućen kontinuitet Zagrebačkog sveučilišta. U vremenu od 1874. do 1926. djeluje kao Pravoslovni i državoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, a od 1926. kao Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Do 1850. godine pravni je studij bio dvogodišnji, ali se na nj moglo upisati samo nakon završene dvogodišnje filozofske prednaobrazbe pa je, u stvari, imao obilježje završnog studija. Od 1850. do 1868. studij je trogodišnji a od 1868. djeluje kao četverogodišnji studij.

Nastao u doba prosvjetiteljskog apsolutizma, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu djelovao je u vrlo značajnom razdoblju hrvatske povijesti postavši i sam jednim od njezinih aktivnih činitelja. Iako u usporedbi s trinaest stoljeća hrvatske povijesti na ovim prostorima dvjesto dvadeset godina i nije neko naročito veliko razdoblje, vrijeme djelovanja Fakulteta pada u njezin najdelikatniji dio. To je vrijeme stvaranja nacija i nacionalnih država u Europi, u čemu je ovo područje zbog svoga geostrateškog značenja bilo posebno osjetljivo i svakome zanimljivo. Fakultet je proživio sve promjene do kojih je u tom razdoblju dolazilo. Stvarale su se i raspadale države pa se raspalo i jedno od najsnažnijih carstava vremena u kojemu je Fakultet djelovao. U svemu tome Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu ostao je postojan ispunjavajući svoju zadaću.

---

[1] Vidi: Bayer, V., Osnivanje Pravnog fakulteta u Zagrebu (god. 1776) i njegovo definitivno uređenje (1777. god.), Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, 19/1969, br. 3-4, str. 233-234.